(5)

Mimořádné kolegium MV dne 19. 7. 1968

Inspekce ministra vnitra ČSSR
Došlo 28. XII. 1770
Čj. 1M-0184/ZO-01/1-70
Počet 24 listů

archiv bezpečnostních složek

280

1 ~ 129

Z á p i s

z mimořádné schůze kolegia ministra vnitra konané dne 19.7.1968.

Přítomni: s. Padrůněk, Majer, Hrubý, Gazdík, Peřina, Šterner, Večeřa, Regent, Hromádko, Hošek, přizváni náčelníci KS SNB.

Schůzi kolegia zahájil I. náměstek ministra vnitra s. plk. Padrůněk.

Uvedl, že nejprve vyslechnou soudruzi informaci s. Večeři o současné vnitropolitické situaci, potom informaci náčelníků KS SNB a jednotlivých složek o současné bezpečnostní situaci a konečně se dohodnou o mimořádných úkolech, které je třeba v SNB učinit.

S. Večeřa:

V informaci si vymezím okruh nejzajímavějších informací, abychom viděli situaci, jak ve skutečnosti vypadá.

Jak víte sešlo se plénum. Na nádvoří se sešlo několik set lidí z celé republiky, kteří se chtějí jednání zúčastnit. Byli pověřeni předsednictvem soudruzi Bilak, Sádovský a Slavík, aby je průběžně informovali a přijímali názory i to, co delegace chtějí sdělit plénu. Smysl pléna byl jasný. Přesto bych chtěl říci, že předsednictvo věnovalo pozornost varšavskému jednání a dalších 5 zemí. Protože se sešlo plénum KSSS, které vyslechlo zprávu, dalo jednomyslně souhlas, proto svolalo naše předsednictvo plénum naše. Pokud jde o moskevské zasedání bylo klidné, rozvážné. Situace je vážná,

řeší se s předsednictvem a vládou. Pokud mám politické informace během dnešní noci došlo přes 800 rezolucí, zpráv, kde se ukazuje, že výzva předsednictva nachází náležitý ohlas, souhlas. Jsou ovšem i takové zprávy, které mají opačný názor. I u nás na MV jedna organizace se vyjádřila tak, že obě rezoluce mají pravdu. Jinak celá většina podporuje závěry předsednictva.

Snad vás budou zajímat některé skutečnosti z minulých předsednictev.

Při přebírání tisíců dopisů s. Dubček a další představitelé poukazovali na nesprávný obsah rezolucí i upozornění bratrských stran na postup. Vyjádřilo to nedůvěru ve vedení strany. Naši soudruzi připomínali, že sami musí pamatovat na zkušenosti z Polska a Maďarska. S. Dubček zdůraznil, že nemohou vzhledem k analýze minulé politické situace, vzhledem k akčnímu programu, který byl udělán, k návrhům a názorům našeho lidu, od nastoupené cesty ustoupit. Bylo by to poškozování socialismu. Soudruzi upozornili, že v dopisech jsou formulace, které neodpovídají pravdě, hlavně pokud se týká vnitřních otázek - ekonomické situace. Dopis 5 vychází z analýzy a ze zdrojů, které jsou v rozporu se skutečností, jsou v rozporu s provedenou analýzou u nás.

Krajské konference svědčí o jiných skutečnostech, než jsou popisovány v dopisech.

Pobyt spojeneckých vojsk se stal výhradně věcí politickou. Soudruzi zdůraznili nesouhlas s tézí, že se jakkoli změnila naše zahraniční politika. Přitom v průběhu jednání všech těchto předsednictev nejsou žádné podmínky k rozporům. Tento zájem nové vedení nemá. Zná cenu spojenectví se Sovětským svazem a dalšími socialistickými zeměmi. Bylo několik jednání s představiteli mas. sdělov. prostředků. Projevili souhlas se stanovisky a plány.

Jak víte předsednictvo také projednalo v těchto dnech volební a jednací řád. Bude vytištěn. Byl také projednán návrh nových stanov. Nové stanovy vycházejí z jiných pozic než minulé. Bylo usnesení vrátit do předsednictva tento návrh a bude později po dalším projednání zveřejněn v našem tisku - příloha RP.

Pokud se týká dnešního pléna soudruzi z předsednictva jsou toho názoru, že plénum schválí stanovisko předsednictva. Vycházejí přitom ze zpráv ze všech krajů, které potvrzují, že stanovisko předsednictva je správné, potom ze všech dopisů, telefonátů, tisku, televize. Soudruzi si myslí, že dnešní plénum je velmi důležité a proto byli pozváni také volení delegáti na sjezd po 5-6 z jednotlivých krajů. Celkové pozice našich soudruhů vypadají tak, že vycházíme z toho, že naprostá většina národa podporuje socialismus. Dále, že spojenecké svazky se Sovětským svazem a ostatními zeměmi nejsou a nesmí být v žádném případě narušeny. Přitom pochopitelně jde o to, aby i z druhé strany byl dodržován princip těchto svazků. Předsednictvo znovu pozvalo s. Brežněva. Mohlo by ke schůzce dojít v sobotu nebo v neděli na našem území. Předsednictvo odmítlo pozvání do Sovětského svazu s tím, že je třeba, aby schůzka byla na našem území.

Dnes jak víte, plénum řídí s. Černík, nikoliv s. Dubček. Pokud se týká zájmu ostatních bratrských stran všechna pozvání ostatním stranám byla odeslána k dvoustranným jednáním. Máme zájem se dojednání se sovětskými soudruhy. Chceme se sejít i s jinými stranami.

Ještě pár slov o vládním stanovisku, a to proto, jak musíme z něho vycházet. Včera ČTK vyhlásila vládní stanovisko jehož stručný obsah lze chápat jako souhlas se stanoviskem předsednictva ÚV. U nás nenarůstá situace, která by ohrožovala základy socialismu. Ukazuje směr, kterým chce vláda jít.

Řešit ohniska napětí, ale přitom chce vláda specifikovat i svou vládní politiku a chce vyjadřovat tužby a zájmy našich národů v Československu. Vláda dělá všechna opatření k posílení svých svazků se socialistickými zeměmi. Trvalým základem čs. politiky zabezpečuje podmínky pro rozvoj naší společnosti. Reaguje na to prohlášení každé bratrské země i o tom hovoří. Vláda v těchto momentech vidí záruku posilování svazku socialistických zemí. Od ledna 1968 se zahraniční politika nové vlády soustřeďuje na rozvoj styků se socialistickými zeměmi. Upozorňuje, že střežíme západní hranici a nic nevybočuje z uzavřených dohod. Tradiční přátelství k Sovětskému svazu je u nás zakořeněno a může se plně rozvinout v určitém ovzduší. Zdůrazňuje nutnost soudružské otevřenosti a rovnoprávnosti. V tomto směru chce jednat s vládami socialistických zemí, jak si budou naši partneři přát. I vláda se vyslovuje ke zdroji současné situace. Ve svém prohlášení cituje, že jde o nedorozumění. Vidí neúplné informace. V některých případech jde o nepochopení podmínek tradic našich národů. Budou rozvíjeny přímé styky společenských organizací s občany spřátelených zemí. Od nás i na účet veřejnosti požaduje rozvahu, vůli a rozhodnost a upevňovat spojenecké svazky s našimi přáteli. Žádá i naše spojence o skutečnou důvěru, o pochopení, trpělivost a podporu.

To je vše zhruba k vyjasnění situace.

S. Padrůněk:

Zúčastnil jsem se zasedání vlády aspoň z podstatné části. Prohlášení vlády jste četli. Chci Vás jen informovat, jak to probíhalo. Jednání bylo velmi obsáhlé, trvalo několik hodin, vyznačovalo se klidným jednáním a odhodláním, aby se vláda připojila k stanovisku ústředního výboru.

Bylo zdůrazněno, že nechceme a nemůžeme jít na roztržku se socialistickými státy. Naopak naší snahou je, aby se nedorozumění vysvětlilo. S. Šik řekl, že v této době uklidňující stanovisko může být pokládáno za stanovisko politické. Chceme jednat s bratrskými stranami, ale toto jednání nemůže být uskutečněno jen prostřednictvím dopisů. Pro nás je dost obtížné věci pochopit, natož pro ně, když tady nejsou. Jen cesta osobního jednání bude prospěšná. Toho pochopení zatím nebylo tolik, kolik by bylo potřeba. Zdá se, že již formulace dopisu z Varšavy je určitým důkazem nepochopení situace u nás. Svědčí o nějaké snaze řešit problémy postaru. Dopis ani nevyjadřuje ten fakt, který u nás je. Došlo k jiné dělbě strany bez orgánů strany a orgánů státu. To byl první rys jednání vlády. Snaha po této vzájemné toleranci.

Na druhé straně vláda jednoznačně konstatovala, že se připojí k prohlášení předsednictva, že budeme neochvějně postupovat po cestě, která se nastoupila v lednu. Tuto cesta u nás vyjadřuje názor obravské většiny obyvatel. Pokračovat v této cestě znamená vyjadřovat přání naprosté většiny lidí. Nesmíme připustit ohrožení demokratizačního procesu. Někteří členové se pozastavili nad formulací dopisu, že jsou v naší zemi odstraňováni od práce a politické činnosti poctiví komunisté . Konstatovalo se, že v dalších mezistátních stycích se socialistickými zeměmi musíme postupovat taktně. Rovněž bylo zdůrazňováno, že je potřeba získat podporu masových sdělovacích prostředků.

Mluvilo se o odsunu spojeneckých vojsk. I v této věci je třeba, aby obě strany postupovaly fér."

S. Majer:

Jestli je perspektiva setkání KSSS a KSČ.

S. Večeřa:

Během dneška bychom to měli vědět. Do včerejška to nebylo potvrzeno.

S. Štědrý:

Nyní stojí otázka ekonomická. Budeme dělat všechno pro to, aby došlo k normalizaci vztahů. Jestli lze předpokládat některé reformistické sankce, jestli tyto úvahy byly na úrovni předsednictva nebo vlády.

S. Večeřa:

Pokud jde o konkrétní smlouvy. Včera bylo jednání v Moskvě. Ještě hlouběji je rozvíjena ekonomická spolupráce. Pokud jde o běžné sankce z dopisu jasno není. To bylo v podtextu. Zatím se k tomu ani nepřistoupilo. Soudruzi vědí, že naše situace, do které jsme se dostali, potřebuje i ekonomickou pomoc. Myslím, že předsednictvo při jednání s Brežněvem chce tyto otázky vysvětlit.

S. Pohanka:

Chci několik slov k bezpečnostní situaci.

Po linii VB došlo k vzestupu trestné činnosti. Ovšem nejde o nějaký velký vzestup. Vztahy mezi občany a bezpečností jsou na dobré úrovni. Pokud jde o přístup ze strany pracovníků VB po určitém zakolísání je plně konsolidován. Při zákrocích dochází k napadání pracovníků VB, ovšem není to ve velkém měřítku. Veřejnost se kloní na stranu pracovníků VB. Poskytuje jim podporu. Situaci po linii VB nelze hodnotit kriticky.

Jinak složitější je situace po linii státobezpečnostní. Počet vízových cizinců se podstatně zvýšil. Koncentrace je vyšší než v minulých letech a neodpovídá tomu práce Stb. Je třeba začít již ve vyhledávání a to je umrtvené. Vyhledávací činnost stojí. Umrtvena je mimo církev. Potvrzuje se dále, že církev se drží linie Vatikánu , který nedává žádný pokyn, aby faráři do politiky zasahovali. Agentura po linií církve je dělána na styky.

Po ostatních liniích je vytěžován K 231. Nerozšiřuje se činnost, někteří odpadli z určitých obav. Na druhé straně je určitá část lidí, která se snaží mít konexe i na Západ. Jsou neoprávněné poznatky, že mají některé pobočky K 231 v Kanadě, USA. Má být zesílena finanční podpora. Jsou to ale poznatky neprověřené..

Pokud jde o zájem cizinců je stále soustřeďován u nás na vojenské prostory a objekty. Těžko se hovoří o tom co dělá zvýšený počet novinářů a bezpečnostních složek z Rakouska a západního Německa. Nějaká kontrola ze strany Stb není. Dokud nebude vyřešena otázka organizačního uspořádání stále se bude problém plést po nohy a bude narážet na rozvinuté plány práce. Bude to vyžadovat skutečně vzít Stb práci od základu, aby odpovídala současným podmínkám. Formy a prostředky práce s agenturou, které dosud existovaly, jsou přežité. Bez určitých změn v celkovém obsahu práce a signálech jestli nepřistoupíme do hluboké analýzy, těžko tím starým bychom docilovali výsledky do budoucna. Je otázka s kým to diskutovat. Organizace by byla třeba dokončit a postavit vysoké nároky na práci.

Pokud jde o morální stav v podstatě se situace uklidnila. Byla přijata vyzva branného a bezpečnostního výboru NS i dopis z HV a soudruzi se vyslovili souhlasně. Konsolidaci bezpečnosti nelze docílit bez jakéhokoli souhlasu a vedení MV. Musíme najít společnou cestu jak situaci řešit. Někteří lidé více hovoří a méně dělají. Dnes potřebujeme více konkrétnější práce.

Myslím, že by bylo dobré, když se provádí některé změny ve vedění, aby se ty věci dostaly včas dolů, aby se zamezilo polemikám. Dělají se senzace. Kdyby se věci dostaly oficielně dolů tak tomu zabráníme.

Dívám se na situaci optimisticky, i když řada problémů je, ale sestav si uvědomuje vážnost situace.

S. Padrůnšk:

Pokud jde o napadání příslušníků - zkoumali jste to blíž ?

S. Pohanka:

Bylo to ve Strakonicích, Táboře - většina je to z opilosti. Podle minulých let to není vyšší, ale má to ostřejší formy.

S. Němec:

V současné době nejsem na kraji. Pokud jde o kriminální trestnou činnost opakovat bych mohl co už řekl s. Pohanka. Nápad trestné činnosti je větší. Chci upozornit na to, že dochází k napadání příslušníků při zákrocích.

Morální stav ve VB. Nelze tento stav hodnotit nejhůř, i když jsou tam diskutovány otázky, jak bude vypadat kriminální služba.

Nápad na státní hranici je vysoký. Jsou to převážně osoby z NDR. Pokud jde o naše občany, kteří chtějí opustit republiku, jsou to deklasované živly, někdy recidivisté. NSR, když se jedná o takové osoby, tak nám je vrací. Byl převzat již větší počet takový osob. Pokud jde o NDR jedná se o vysokoškolsky vzdělané lidi.

V minulém týdnu byly nalezeny zbraně na Sokolovsku. Poslal jsem fotodokumentaci z místa činu. Než jsem odešel,

dal jsem úkol postavit otázku vyšetření do plánu a objasnit, jak se tam zbraně dostaly. Současně jsem se snažil, aby věc nepronikla na veřejnost, aby z toho nebyla senzace. Zatím nelze říci, jak se tam zbraně dostaly.

Pokud se týká činnosti zájmu. Máme 2 operativní hry - s americkou a německou rozvědkou. Můžeme říci, že se jedná o zájem vojenský, přítomnost armád jak po vlastní ose, tak po železnici, silnici, dále otázka zbraní. V průběhu velitelsko štábního cvičení nebyla k nám vpuštěna 1 skupina amerických důstojníků.

Pokud jde o vnitřní báze - K 231 je určitě pasivní.

Pokud se týká vojenských objektů je jich poměrně hodně a pohyb vízových cizinců je poměrně vysoký a těžko říci co je zájem o vojenský prostor. Soudruzi, aby byli využiti, jsou zaměřeni na sledování kolem vojenských objektů a diplomatů z kapitalistických ambasád.

K Stb je třeba říci, že se nemůže dostat k nějaké kvalitě. Dělá se způsobem, který nemůže vést k nějakému odhalení. Otázka používání technických prostředků je prakticky vyloučená. Prospělo by, aby mohly technické prostředky v Stb práci pomáhat.

Pokud se týká morálně politického stavu mezi našimi příslušníky. Na poslední schůzi jsme projednávali, jestli by se neměla uskutečnit celková porada bezpečnosti, na které by se řeklo jednoznačné stanovisko, jak si bezpečnost v současném obrodném procesu stojí. Kritika, která byla z řad obyvatel, je, že bezpečnost stojí na konservativním křídle. Porada by měla říci, že tomu tak není, aby se vyměnil vztah veřejnosti k bezpečnostním orgánům. Nemá význam zapírat, že mezi orgány Stb hraje značnou roli existenční nejistota, Neví se co bude - zejména u starších orgánů.
Někdy pochopitelně i soudruhů se projevuje bázeň o socialismus. Vidí projevy v tisku a dělají různé závěry. Co bylo

kritizováno mezi soudruhy to byla otázka toho pobytu sovětských armád u nás. To soudruzi odsuzovali.

Jsem toho názoru, že by se měli sejít delegáti na sjezd z celé republiky a projednat, kdo vystoupí na sjezdu za bezpečnost.

S. Kudrna:

Chci se omluvit, že jsem neměl za tu krátkou dobu čas a možnost se rozhlédnout. Nebylo by správné, abych dokladoval po jednotlivých liniích.

Zúčastnil jsem se mimořádného plenárního zasedání, kde jsme byli informováni o dopisu. Z jednání byla odeslána rezoluce ÚV. Byl hodnocen kladně i přístup, kterým se reaguje na dopis bratrských stran. Svolali jsme aktiv a seznámili jsme naše příslušníky. Jednohlasně se přihlásili k odpovědi předsednictva ÚV. Aktiv probíhal také v Chemických závodech v Mostě, kterého se zúčastnili také naši příslušníci i LM.

Měli jsme tady sovětskou delegaci. Měli jsme obavy z provokací, ale k ničemu nedošlo. Při besedě soudruzi byli v celku spokojeni s pobytem. Připomínky neměli. Velmi kriticky se vyjadřovali k psaní našeho tisku: Práce, Mladé fronty, Studenta. Diskutovali se 2.000 slov. Měli k tomu výhrady. Potom k vystoupení s. Prchlíka s novináři. Říkali, že některé věci by se neměli řešit na besedě s novináři.

Pokud jde o kázeň a morálku. V kraji nemáme zvláštní problémy. Problémy pokud jde o VB i Stb vyplývají z určité nervosity a existenční nejistoty, kdy se očekává, že kraje budou zrušeny a soudruzi se zajímají co s nimi bude. Na okresech to vyvěrá z toho, že když tam budou přesunuti lidé z krajů, budou muset uvolnit místa na okresech. Tím vzniká nervozita. Byl jsem několikrát na okresech, kde jsme měli svolány všechny výbory a tyto otázky jsme projednávali.

Mám dotaz, jestli se počítá dál s poradou stranických pracovníků, jak byla plánována. Bylo by vhodné svolat

celostátní poradu stranických organizací. Někteří soudruzi chápou vývoj od ledna příliš zjednodušeně, chápou věci jenom jako řešení kádrových problémů bez přihlédnutí k ostatním věcem.

S. Padrůněk:

Jak bylo přijato odvolání s. Rataje.

S. Kudrna:

Obavy se splnily. Vrhli se na to novináři. Domluvili jsme, aby se nezveřejňovala jména, ale přesto byla jména zveřejněna. Mimořádný ohlas jsem nezjistil. Rozkaz o zástupci s. Rataje přišel až včera a proto byly různé dohady, jestli bude s. Daněk (?) nástupcem Rataje nebo ne. Řada lidí tomu nevěřila a domnívala se, že dojde k dalším změnám.

S. Večeřa:

Byly plánovány 3 celostátní porady. S. Černík má připraven referát a závisí to na tom, kdy se bude moci uvolnit.

Druhá věc, aby se sešli delegáti na sjezd, pokládáme za správné. Dohotovili jsme seznam a s tím obsahem bychom o tom chtěli se soudruhy hovořit. Bylo by to počátkem příštího měsíce.

S. Karas:

Pokud jde o VB tam došlo k určitému poklesu kriminality. Z hlediska skladby je situace jiná. Vyskočily majetkové trestné činy - stouply dopravní nehody, příživnictví. Pochopitelně jako jinde obtížně se těžko pracovalo v prvních měsících. Hodnotili jsme útoky na příslušníky VB. Výrazný rozdíl s loňským pololetím není. Pokud jde o útoky to je trestně stihatelné.

Pokud jde o pracovní morálku i první měsíce byly zaznamenány poklesem. V současné době je situace příznivá. Byl sraz náčelníků O VB. Chtěli jsme projednat akční plán. Dnes byl výskyt letáků Kutná Hora. Zúčastnil jsem se také zasedání KV strany, kde vystoupilo několik soudruhů. Byly úvahy ke schůzce v Košicích. V rezoluci navrhli, aby byl odvolán velvyslanec v Sovětském svazu, který informuje nesprávně o naší situaci. Vystoupili 2 soudruzi, kteří studovali v Sovětském svazu a poukazovali na to, že nejsou dobře informováni.

Pokud jde o Stb jsou některé signály - neznáme všechny návaznosti do minulé doby. Proto se informace zdržují.

Chtěli bychom předložit návrh na přemístění (?) příslušníků od složky Stb k VB, aby nám tu situaci po linii kriminální složky pomohli řešit. Jde o to, jestli je možno tento návrh předložit nebo vyčkat, až se to bude řešit celostátně.

S. Padrůněk:

Jak bylo přijato odvolání s. Říhy a Saksla ?

S. Karas:

Ten den jsme svolal všechny náčelníky. Bylo to přijato mlčky.

S. Štědrý:

Myslím, že po linii VB není nic, o čem bych měl zvlášť mluvit. S kriminální trestnou činností půjdeme nahoru. Pardubice, Trutnov, Náchod - malé stavy pro hlídkovou službu. S těmi stavy, které máme, to dělat nejde. Počítá se se zvýšením stavů. Bylo to podcenováno - preferováno Ústí, Praha, Kladno. Nedostatek je ten, že jsme málo na ulici a pachatelů je dost.

Pokud jde o Stb - je tady nápor vízových cizinců. Je zájem o vojenské objekty. Jsou některé poznatky z polských hranic. Polští soudruzi jsou netvoznější a z některých problémů skutečně vyhraňují situaci i píší návrh demarše. Stačí k tomu úplné maličkosti. Projevují zvýšenou opatrnost i vůči nám.

Jinak mým přáním je, aby byly splněny úkoly, které jste nám dal na poradě dne 3.7.1968.

Pokud se týká morálně politického stavu je to tak, jak jsem již řekl na poradě 3.7. Nejsme bez problémů. Ovšem vážných problémů jsme neměli.

S. Štěpánek:

Posledně jsem říkal, že morálně politický stav hodnotil KV dobře. Pokud jde o pracovní morálku řešíme některé věci sami. 85 soudruhů bylo přeřazeno k VB. Jinak podle svých představ jsem si zpracoval plán práce. Je to rozděleno na naše možnosti. Jinak není žádné narušení ani snaha někoho odvolat.

Pokud jde o operativní situaci v Stb je třeba říci, že máme zpracován na vytýčených případech i styk s rozvědkou a centry.

Další situace je rozestavené K 231. Několikrát jsme zakročovali v tisku. Celkem nám vychází vstříc televize, rozhlas, tisk.

Pokud se týká situace na vesnici je zasažena klérem. Drží ji v rukách lidovci. Klér má pomoc Vatikánu.

Práce na případech: máme připravené případy, chtěli bychom nasadit prostředky. Potřebujeme souhlas.

Pokud jde o VB nastalo zvýšení násilných trestných činů.

Napadání příslušníků v současné době přestalo. Soudruzi spolupracují vzorně.

Pokud se týká situace ve vedení pracuji 1 1/2 roku bez náčelníka VB. Potřebuji vyřešit otázku VB. Takto se mi těžko pracuje. Byl jsem několikrát u bývalých náměstků, ale nikdo mi nepomohl.

Situace mezi příslušníky je dobrá. Není nálada psát rezoluce. Soudruzi se staví za linii ÚV. Jsem ve styku s tajemníky.

Pokud jde o kádrové změny mám k tomu vážné výhrady. Soudruzi chtěli psát rezoluce. Ovlivnil jsem to. Dvořáček je smířen s tím, že odejde. Chci říci, že krajský výbor o tom nevěděl.

S. Hrbáček:

Pokud jde o VB chci upozornit na nárůst trestné činnosti a na pokles objasňování trestné činnosti.

Pokud jde o pracovní morálku nejsou k ní připomínky.

Pokud jde o Stb je zájem vizových cizinců o prostor Libava. Několik vizových cizinců bylo vykázáno.

Velmi aktivní je činnost pokud jde o církve a k zaměření státobezpečnostní práce je nutno vzít do rozpracování osoby, které mají kontakt do zahraničí.

Pokud jde o K 231 klub nadále pokračuje v činnosti. Připravují agitační činnost na závodech.

Na NZ není nejlepší situace. Myslím, že situace by zasloužila větší pozornost i ze strany stranických orgánů.

S. Mlkvý:

Zaznamenali jsme několik poznatků ze zahraničí z úseku emigrace.

Pokud se týká diplomatů jezdí často z Prahy, Rakouska, Anglie, Francie. Dostat se do redakce to je na denním pořádku. Rozvědky se zajímají o vojenské prostory. Dělali jsme opatření k jednomu diplomatu, měl u sebe operativní zprávy z Rumunska i Československa.

Pokud jde o náladu obyvatel vyskytují se obavy, že se nějak narušil vztah k Sovětskému svazu. V sovětské armádě to rozvířily mládežnické noviny Smena. Vznikají určité obavy, jak to bude k ostatním socialistickým zemím.

Organizace na ochranu lidských práv - vyvíjí takovou aktivitu na vesnicích a chtějí získat co nejvíc členů. Zasedalo předsednictvo organizace na ochranu lidských práv a zabývali se otázkou KSS, že je třeba aktivně pracovat a využít tuto situaci.

Začíná se organizovat klub nestraníků a usilují, aby se lidi přihlašovali.

Pokud jde o církev hlavní zájem je informovat se o situaci.

Pokud se týká úseku VB narůstá trestná činnost. Problém je v tom, že je malý počet vyšetřovacích pracovníků. Vyskytuje se i problém cikánů.

Vztah občanů k příslušníkům VB je dobrý. Je celá řada velmi seriosních připomínek k práci.

Zvyšuje se počet stížností oproti minulému roku. Polovina jich je neoprávněná.

Operativní situaci jsme projednávali ve štábu. Pokud jde o situaci ve složkách je naprosto odlišná ve složce Stb a VB. Příslušníci na VB mají plné ruce práce. Na úseku

Stb je méně práce. Vážné obavy zůstávají u příslušníků v Stb po finanční stránce. Jsou požadavky na stavy a na vybavení technickými prostředky.

Včera po zasedání pléna provedli jsme aktiv, kde byli pracovníci seznámeni s dopisem i odpovědí. V Stb je rozladěnost. Zaměřili jsme se na úkoly, které jste posledně uložil. Práce se rozbíhá.

S. Kubš:

Zdálo se, že v bamskobystrickém kraji je situace ve VB oproti roku 1967 horší. Nakonec jsme zjistili, že nejsou takové výkyvy proti roku 1967. Trestné činy jsou u mládeže. Problém jsou také požáry. Shořela spousta pšenice. Nebyly to požáry založené úmyslně, ale 96 % požárů bylo od vlaku. Příslušníci VB mají dost značnou podporu obyvatel při zákrocích. V posledních měsících byly různé názory na příslušníky, plivalo se na ně, ale u nás to nebylo. Na krajských i okresních konferencích je podpora.

Po linii Stb v současné době poměrně hodně vízových cizinců navštěvuje kraj a značná část projíždí. Např. z Polska do Maďarska jedou přes náš kraj. Posílili jsme tyto problematiky, ale přesto chci upozornit, že výsledkost neodpovídá silám a prostředkům, které se na to vynakládají. Hlavně na co se soudruzi zaměřili je agentura, je to nedostatečné, na důvěrníky a jen z těchto prostředků nemohou být důležité státobezpečnostní poznatky.
V Stb je poměrně horší situace než u VB. Máme případ Wolfgang. Tato akce je známa na HS Stb. Soudruzi provedli vytěžení a jsou dobré poznatky.

Organizace K 231. V našem kraji to není takový problém. Když vyhlásili program, tak hodně lidí odešlo.

Na základě toho po linii Stb chceme zesílit oddělení PK. V jednom zájezdu přijel Polák, který měl vybudovanou schránku, kde celou dobu byl. Není vyloučeno, že podobným způsobem by sem mohly být přepravovány i jiné věci.

Pokud se týká situace u příslušníků. Je shodná jako posledně. Na základě platové úpravy provedli jsme poradu s náčelníky Stb, VB za účasti předsedů. Dělali jsme to u okresů po 3 okresech. Všechny potvrdily, že nejsou vážné věci na okrese, které by si zasluhovaly mimořádné pozornosti. Morálně politický stav ve VB je poměrně dobrý. Problém zůstává ve složce Stb, protože je nejistota co s nimi bude. Soudruzi, se kterými se nebude moci počítat v Stb, utvoří předpoklad ve složce VB. Bylo to projednáno v Stb i u VB. Příslušníci Stb těžko se snaží přejít tam, kde jim předpoklady vytvoříme. Na základě poslední porady se situace zlepšila. ~~ždxaxtoyxjestlixby~~ V Banské Bystrici máme velmi nízké stavy, ale máme velkou rozsáhlost a stavy proti jiným KS jsou nízké. Stavy ve VB se rozšíří, u Stb se zúží. Pokud jde o volná místa hlídkových příslušníků těžko ~~xx~~ tam můžeme převést pracovníky od Stb. Jde také o starší příslušníky. Mělo by se řešit převést místa k Stb. Rovněž jde o vozidla.

S. Svetlík:

Situace je konsolidována. Trestná činnost vloupání stoupá. Mnoho pachatelů pracuje v rukavicích a těžko se odhalují.

Vyskytují se problémy mezi řeckokatolickou a pravoslavnou církví. Jde o majetkové spory.

U VB je pracovní morálka velmi dobrá. Vyskytují se hlasy, že u sledovačky dostali nové radiostanice a u nás jsou staré vysílačky. Náčelníci na krajích navrhují pokud jde o motorová vozidla, aby bylo konečně přihlédnuto na

situaci vozidel na Stb, která nejsou využita.

Pracovní morálka na Stb je lepší, ovšem je existenční nervosita. Současně zřizujeme 3 okresy a je potřeba dotovat je motorovými vozidly.

Máme styky se sovětskými soudruhy. Dožadují se, abychom je informovali o situaci u nás.

S. Padrůněk:

Pokud jde o aktivy práce Stb a kritiku informovanosti, kterou poskytujeme stranickým a státním orgánům:

Jisté je, že když budu poměřovat ty výsledky práce Stb a VB musím říci, že práce Stb má sestupnou tendenci, že zprávy jsou staré a že VB informuje o některých poznatcích dříve. Tlumočím závěr předsednictva ÚV: potřebují, aby informace, které jim poskytují, byly úplnější než jsou a rychlejší. Je fakt, že Stb je aparát, který čítá 10 tisíc lidí a ti musí odvádět práci a odvádět ji zejména v této době. Rozpor tady je. Přitom chápu ty ztížené objektivní podmínky. Těžko najdeme argumenty, abychom ospravedlnili stav. Dále soudruzi požádali, aby Stb předkládala zprávy ne ve formě dílčích informací. Jde o to, aby mohli dělat závěry. Zprávy je třeba, aby byly seriosní, prověřitelné, aby je bylo možno využít v politické práci.

Posledně jsem hovořil o tom a dobře vím, že přesto že se upřesňuje práce Stb, jsou úseky, kde zaměření je jasné a kde to je problematické. Stejně to je s používáním technických prostředků. Nejsou žádné zábrany pro použití techniky. Zaměstnáváme kvalifikované odborníky, kteří poskytují velmi kvalitní techniku.

Kádrové problémy v SNB: pravidu má s. Pohanka, že změny, které se provádí ve vedení, by se měly neprodleně dostávat k vám. Postaráme se, abyste příště byli rychle

informováni. (Poté s. Padrůněk seznámil přítomné členy kolegia a krajské náčelníky s provedenými změnami).

Šlo o zproštění výkonu z funkce, nikoliv o propuštění z SNB. Rehabilitační komise soustředila materiály soudruhů, kteří se v padesátých letech dopouštěli porušování zákonnosti, a které bude třeba propustit. Nelze dělat zatím konečné závěry. Je dostatek důvodů k tomu, abychom to nechali šetřit. Během 2 měsíců to bude ukončené a potom se udělá kádrové opatření. Hovořil jsem se s. Říhou a Cvrčkem. S. Šalgovič nechal soudruhy seznámit s charakteristikou, která byla v kolegiu. U soudruhů to vzbuzuje určitý odpor. Jde o prošetření jejich činnosti.

Z funkce byl odvolán s. Beran, Bokr, Špelina, Rataj, Král, Bárta, Šilhavý. V daném případě, kromě s. Špeliny, u ostatních soudruhů o jejich dalším zařazení není rozhodnuto; počítá se s jejich službou. Tito soudruzi nezvládli funkce, na kterých pracovali, nemají potřebnou kvalifikaci a nemáme v nich záruku, že s nimi by bylo možno práci zlepšovat.

(Potom s. Padrůněk oznámil, kteří soudruzi jsou jmenováni do funkcí).

Pro Vaši informaci říkám, že se zpracovává projekt na zkvalitnění kádrového sestavu v SNB, který bude vycházet ze zásady, abychom v dohledné době na všech vedoucích funkcích měli lidi s kvalifikací, jak to předpokládájí kvalifikační předpoklady. Vyjímku by schvalovalo vedení MV. Tento projekt má seriosně navrhnout, do jaké zásady lze to realizovat. Nejde o administrativní akci. Jde o to využít lidi s kvalifikací, kteří nejsou mnohdy využití.

Dále tady bylo poukazováno na to, že by bylo správné svolat celostátní aktiv pracovníků bezpečnosti a informovat je o další práci. Předpokládám, že se uskuteční aktiv v srpnu s funkcioniři, abychom podrobně proškolili akční plán MV. Předpokládám, že bychom pokud se týká náčelníků,

požvali experty, kteří by Vás mohli zasvětit do těchto plánů.

Pokud jde o převod pracovníků od Stb k VB a o existenční nejistotu - předpokládáme, jakmile bude schválen akční plán MV a Stb, kde se jasně stanoví, co bude Stb, VB, začneme realizovat přeliv sil od Stb k VB. Reálným se zdá, že bychom s tím mohli začít v 2. polovině srpna. Doporučuji, abychom počkali na tento organizovaný přesun. Nemám námitky, abyste dílčí přesuny dělali. Je to ve Vaší kádrové pravomoci. Ovšem k větší akci nesahejte. Řešením tohoto přelivu od Stb k VB bude vyprchávat existenční nejistota. Zatím není potřeba hovořit o tom, že budeme někoho propouštět. Kalkulaci si musíme udělat přesnou."

Preferování Stb technickými prostředky - vozy: nechal jsem si udělat dislokaci motorových vozidel a zjistil jsem, že to není v pořádku. Připravuje se rozkaz, kde vozy budou přemístěny do VB, kde je soudruži potřebují. Nemyslete si, že to vezmeme Stb a dáme to VB. Vezmeme to tam, kde je to přecpané. Slibujeme v tom pomoc VB. Rezervy nejsou. Pokud vy v krajích vidíte obdobnou situaci, tak ji řešte.

S. Majer si poznamenal požadavek s. Štěpánka z Brna.

S. Němec a Gazdík - je třeba věnovat pozornost nálezu zbraní. Soudruzi z předsednictva mají zájem, chtěli abychom jim dali souhrnnější zprávu.

Pokud mluvil s. Hrbáček o situaci v SNV, situace nás znepokojuje.

S. Večeřa:

Chci odpovědět na dva hlavní dotazy: pokud jde o sovětské soudruhy, rozloučení, dotazy. Přitom bych chtěl upozornit na to, že v dané době nejsou známa přesná čísla. Věci se dostaly ven. Za jiné situace by nám to nevadilo.

Jinak pokud jde o stranickou práci především v Stb bych chtěl, jakmile dopracujeme náměty obsahu stranické práce bychom se chtěli s některým z Vás poradit. Zejména v Stb docházelo hodně ke sloučení stranické a ostatní práce. Soudruzi někdy velmi zjednodušeně posuzují situaci kolem sebe. Mluvím o stranické práci proto, že bude zapotřebí, aby si soudruzi ujasnili, jak pozvedat práci.

S. Majer:

1) Kde došlo k stagnaci mobilizační přípravy.
2) Děláme opatření
3) Množí se případy stížností ze strany obyvatel na pasivní postoj příslušníků k porušování veřejného pořádku. Žádáme Vás, abyste zařídili, aby nebyly tolerovány případy porušování kázně. Jakmile lidi, kteří se dostávají do rozporu se zákonem, vycítí naši pasivitu, využívají to.
4) Společné cvičení na polských hranicích. Je třeba, abyste to zvážili.

S. Gazdík:

U nás si skutečně uvědomují, že kritika činnosti je jasná. Lidé si uvědomují, že kontrola zvyšuje činnost na všechny naše úseky. Celá řada lidí se snaží plnit dobře svoje povinnpsti. V celé řadě věcí je třeba poděkovat za živý styk s lidmi, kteří nám napomáhají. Úroveň příslušníků není ~~xxxxx~~ tak dokonalá, aby nedocházelo k chybám. Do popředí vyniká náročnost. Situace je dost pestrá, složitá.

S. Padrůněk:

Některé mimořádné úkoly:

1) předseda vlády schválil opatření, která jsme navrhli.!
Na základě jednání se s. Dubčekem a Černíkem a po dohodě se s. ministrem Pavlem je nutno požadovat od celého SNB tyto věci:

Na první místo se staví požadavek postoje příslušníků k současnému dění,
Je to tedy postoj, který projevuje celá naše veřejnost, který se odráží v předsednictvu, vládě, Národní frontě, i v ohlasech občanů. Je to orientace na uklidňující stanovisko bez dramatizace problémů a k současné situaci. Žádá se, aby náčelníci všech stupňů i stranické organizace v této době byli garantem pevného postoje všech příslušníků sboru. Vyžaduje to, aby byli mezi lidmi, znali jejich názory, upevňovali morálně politický stav.

2) Očekává se, že Sbor národní bezpečnosti znemožní v zárodku jakékoliv provokace a anarchistické akce, ke kterým by mohlo dojít. Strama nehodlá řešit současné politické problémy mocenskou cestou. Ale úloha Sboru je v tom, aby plnil svoje poslání, svoje běžné úkoly, které jsou mu uloženy. Z toho důvodu se ani nedělají nějaká opatření k pohotovosti, jako se to v minulosti dělo. Musíme ovšem provést některá opatření. Vedení MV zpracovalo plán akcí pro případ mimořádných opatření, které sdělí (?) předseda vlády, která by byla použita, kdyby došlo k nějakým akcím. Včera byl vydán rozkaz MV, kterým se zřizuje operační štáb MV. Chci zdůraznit, že existence tohoto štábu nijak nenarušuje normální systém velení. Obdobně s tím je potřeba, aby náčelník HS Stb včetně VI. správy, náčelník HS VB, náčelník správy SNV, náčelník štábu CO a všichni náčelníci KS SNB zajistili neprodleně tyto úkoly:

1) Zřídili až do odvolání úzký operační štáb z odpovědných funkcionářů svých složek a to s nepřetržitou službou. Tyto štáby budou jim sloužit jako centrum informací, dále k prověrce akceschopnosti sboru, případně potom ke koordinaci akcí sboru.

2) Neprodleně prověřit poplachové plány a schopnost jejich aktivizace. Jsou dovolené, funkcionáři, kteří mají svoje povinnosti, musí je někomu předat. Prověřit fungování hlásné služby, jak to určuje rozkaz č. 2/67 a provedli v tom nutná opatření. Prověřit mobilnost spojení a zesílit ostrahu budov.
Věnovat osobní mimořádnou pozornost mimořádným událostem, jaký je výskyt letáků, anonymů, ztráty a nálezy zbraní a vystoupení narušující veřejný pořádek, aby všechny tyto věci byly intenzivně šetřeny a aby jakékoli pokusy o vyvolání nepokojů byly okamžitě zdolávány.
Provedení těchto opatření budete hlásit okamžitě po jejich skončení operačnímu štábu - linka Č. 3767. Na tuto linku hlásit neprodleně všechny mimořádné události, jak jsme o nich mluvili a stav jejich šetření. Všechny tyto otázky budete hlásit v zjednodušeném schematu. Tímto opatřením se neruší systém hlásné služby. Pokud budete mít pochybnosti volejte přímo mě Č. 5216, 5152 domů.
Jako dílčí opatření je nutno, aby s. Gazdík zařídil zesílení hlídkové služby v místech sídla zastupitelských úřadů polské, maďarské, bulharské, NDR ambasády. Stejně tak je nutno zařídit zesílení hlídkové služby u rozhlasu a televize.
S. Gazdík prověří stav akceschopnosti záloh VB.
S. Mlkvý zesílí hlídkovou službu u konsulátu v Bratislavě a s. Hrbáček v Ostravě.

S. Šterner:

Jak probíhají stranické schůze na centrále. Je možno říci, že drtivá většina se staví za stanovisko ÚV. Vyskytla se nám ve 2 organizacích, obě na škole, podpora dopisu pěti. Na kontrarozvědce byl případ, že pravdu má to i ono. Jinak všechny ostatní schůze konstatovaly pozitivní postoj komunistů k postupu předsednictva ÚV. Objevují se některé hlasy, které jednak vyjadřují názory na zkreslené představy našich bratrských stran a k našim opatřením.

Některé organizace hlásí, že úloha sdělovacích prostředků jako vždycky prospěla, má svůj podíl na vyvolání nedůvěry našich přátel. Obdobně se u některých soudruhů ztotožnily názory, že nemá naše strana plně situaci v rukou, že by bylo třeba ostřeji vystupovat. Je třeba udržet spojenectví se socialistickými zeměmi. Vyzývají plénum ÚV, aby bylo využito schůzek se Sovětským svazem k urovnání věcí, že je třeba vyjít vstříc, že by se jelo na jejich území, prostě by se ustoupilo, hlavně abychom nedopustili roztržky.